

Eduskunnan sivistysvaliokunta
Varapuheenjohtaja Tuomo Hänninen

Arvoisa juhlaväki

Akateemikko Kyösti Vilkunaa lainaten Mikael Agricola oli aamun mies. Työllään hän viitoitti sivistyksen tietä uuden kansakunnan aamussa. Oma kirjakieli on aikanaan luonut perustan suomenkieliselle opetukselle, hallinnolle ja kulttuurille. Agricolan työn kokonaisvaltainen merkitys nykypäivän Suomelle ja suomalaisuudelle voi monelta jäädä ymmärtämättä. Hänen kuolemastaan on kulunut jo 452 vuotta ja olemme historian saatossa oppineet pitämään omaa kieltä, sivistystä ja kulttuuria itsestään selvyytensä, osana meitä yksilöinä ja kansakuntana. Eduskunnan sivistysvaliokunnan jäsenenä käsitellessämme EU-asioita olemme kuitenkin joutuneet pohtimaan oman

Nykyinen globalisoituva markkinatalous ja voimakas sitoutumisemme EU:n jäsenyyteen merkitsevät maailmamme jatkuvaa kansainvälistymiskehitystä - lähes pakkoa. Emme ole kuitenkaan tässä asiassa virran vietävinä, vaan tähtäämme vahvaan innovaatio-, tiede ja sivistysyhteiskuntaan, joka menestyy muiden kansakuntien rinnalla yhdentyvässä maailmassa. Pari viikkoa sitten eduskunta hyväksyi sivistysvaliokunnan mietinnön pohjalta uuden yliopistolain, joka edesauttaa yliopistojamme toteuttamaan edelleen Agricolan aapisellaan aloittamaa suomenkielistä tiedon ja sivistyksen levittämistä.

Agricolan käyttämästä sanastosta on edelleen käytössä noin 60 prosenttia. Tämä osoittaa sekä alkuperäisen työn laadukkuutta, että meillä kielen kehityksen kannalta pitkään vallinnutta suhteellisen vakaata aikaa. Suomen kieli on saanut tietysti ajan saatossa vaikutteita mm. ruotsin ja venäjän kielistä, mutta se on kuitenkin aina pysynyt selkeästi erottuvana omana kielenämme. Nykyinen kansainvälistymiskehitys, länsimaisen median ylivalta ja internetin voittokulku ovat monella tapaa nostaneet englannin kielen maailmankieleksi. Lainasanoja tulee virtanaan kieleemme. Määrätietoisella EU-politiikalla pysymme päätöksenteon ytimessä. Mutta olemme joutuneet tunnustamaan sen, että oma kieleemme on yksi monista Euroopan pienistä kielistä, joiden asema EU-koneiston rattaissa ei ole itsestään selvyys. Jatkossa meidän onkin kannettava enenevässä määrin huolta Suomen kielen, Agricolan kielen hyvinvoinnista.

Arvoisat kuulijat

Tässä erilaisten teknologioiden voittokulkua julistavassa maailmassa on hyvä muistuttaa, että menestyvän yhteiskuntakehityksen tausta on yhteiskunnallinen sivistys. Vakaat yhteiskunnalliset olot, hyvin toimiva koulutusjärjestelmä ja tutkimukseen ja tuotekehitykseen sekä kulttuuriin tehdyt panostukset muodostavat ne perusrakenteet, joiden varaan kansakunnan tulevaisuutta voi rakentaa. Kansakuntien välinen rauha on kestävä yhteiskuntakehityksen ja sivistyksen tärkein edellytys. Siksi on huomion arvoista, että sivistäjä Agricola oli osaltaan myös rauhantekijä. Lähialueyhteistyönä tämä tilaisuus osaltaan palvelee muun muassa Karjalan Liiton toimenpideohjelmalla historia- ja ympäristötietouden kasvattamiseksi.